

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND INFRAȚIUNEA DE TRAFIC DE PERSOANE

Artur AIRAPETEAN, doctor în drept, conferențiar universitar (ORCID: 0000-0002-1029-8731)

Andreea CORSEI, doctorand, Școala Doctorală de Drept și Relații Internaționale (ORCID: 0000-0001-5688-3701)

GENERAL CONSIDERATIONS REGARDING THE CRIME OF HUMAN TRAFFICKING

Annotation: Human trafficking is a real social phenomenon with destructive repercussions on the entire society, materialized by serious violations of human rights and freedoms, as well as the dignity or integrity of human beings. This phenomenon has existed since the most remote times, being manifested especially in the form of forced labor, that is, slavery, a form that can still be found even today. Although we live in such a developed society, the facts involving the trafficking of persons, minors, slaves, cells and tissues of human origin are more and more numerous. If we take a simple look at the statistics made by the competent bodies regarding the number of trafficked persons, victims of such a barbaric act, we will find that it is on a continuous rise. In this sense, with the passage of time, the states of the world have been concerned with finding the most suitable, but also effective measures so necessary to prevent and combat the trafficking of live meat, being outlined a series of national and international acts.

Keywords: human trafficking, minors trafficking, human rights, trafficking of slaves, trafficking of cells and tissues of human origin, competent bodies, victims, forced labor, slavery, trafficking of live meat.

Traficul de persoane reprezintă un adevărat fenomen social cu repercusiuni distructive asupra întregii societăți, materializat prin atingeri grave aduse drepturilor și libertăților omului, precum și demnității ori integrității ființelor umane. Acest fenomen exista încă din cele mai îndepărtate vremuri, fiind manifestat mai ales sub forma muncii forțate, adică a sclaviei, formă care mai poate fi întâlnită chiar și în zilele noastre. Cu toate că trăim într-o societate atât de dezvoltată, faptele care implică traficul persoanelor, a minorilor, a sclavilor, a celulelor și țesuturilor de origine umană, sunt din ce în ce mai numeroase. Astfel că, dacă aruncăm o simplă privire asupra statisticilor realizate de organele abilitate cu privire la numărul de persoane traficate, victime ale unui act atât de barbar, vom constata faptul că acesta se află într-o continuă ascensiune. În acest sens, odată cu trecerea timpului, statele lumii s-au preocupat cu găsirea celor mai potrivite, dar și eficiente măsuri atât de necesare prevenirii și combaterii traficului de carne vie, fiind conturate o serie de acte cu caracter național, cât și internațional.

Cuvinte-cheie: trafic de persoane, trafic de minori, drepturile omului, trafic de sclavi, trafic de celule și țesuturi de origine umană, organe competente, victime, muncă forțată, sclavie, trafic de carne vie.

Introducere

Potrivit opiniei autorilor Tudorel Toader și Marieta Safta prin infracțiunea de trafic de persoane se înțelege acele fapte frecvente care au loc în cadrul unor relații ce au ca obiect ființa umană socotită ca un mijloc de exploatare și de producere a unor profituri¹. Având în vedere că este vorba despre activități care aduc denigrare și care afectează persoana atât fizic, cât și psihic, prin situarea acesteia în poziția de sursă de profituri, putem remarca ca asemenea fapte constituie un pericol social cu adevărat important. După cum afirmam și anterior, gravitatea acestor activități a determinat toate statele lumii să recurgă la o serie de măsuri în încercarea reducerii numărului de victime ale traficului de carne vie. În acest sens, una dintre cele mai importante măsuri de politică penală a constituit-o adoptarea de documente cu caracter atât național, cât și regional, după cum vom putea observa în cele ce urmează, prin care se sancționează aceste fapte cu pedepse foarte mari și prin intermediul cărora se speră la descurajarea adoptării unor asemenea comportamente².

Cu toate acestea, vremurile instabile în care trăim și posibilitatea de a procura bani și alte foloase prin exploatarea trupului altor persoane, îi determină pe foarte mulți traficanți să facă abstracție de rigorile legii, precum și de gravitatea sancțiunilor, profitând de situația precară a unor victime și producând bani până cand, în cel mai fericit caz, sunt găsiți vinovați de către organele legii.

Reglementarea traficului de persoane la nivelul țării noastre

Incriminarea supusă analizei în cadrul acestui material nu avea corespondent în cadrul Codului penal anterior, dar cu toate acestea, traficul de persoane își găsea reglementarea în rândul dispozițiilor art. 12 alin. (1)³ din cadrul Legii cu nr. 678/2001 referitoare la activitatea de prevenire și combatere a traficului de persoane, incrimi-

-
- 1 Opinie exprimată în cadrul lucrării *Explicațiile noului Cod Penal*, Vol. III (art. 188-256), Editura Universul Juridic, București, p. 150.
 - 2 Radu R. H. (2018), *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*. Note de curs. Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, pp. 39-92.
 - 3 Dispozițiile art. 12 din Legea cu nr. 678/2001 prevedeau următoarele: „(1) Constituie infracțiunea de trafic de persoane recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea sau primirea unei persoane, prin amenințare, violența sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea acelei persoane de a se apăra sau de a-și exprima voința, ori prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane, și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi. (2) Traficul de persoane, săvârșit în următoarele împrejurări: a) de două sau de mai multe persoane împreună; b) s-a cauzat victimei o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi. (3) Dacă fapta a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, pedeapsa este închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi”.

nare care a fost însă abrogată prin intermediul art. 94 din Legea cu nr. 187 din 24 octombrie 2012⁴.

Actualul legiuitor român a reglementat în cadrul Codului penal, la Capitolul VII intitulat „Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile“, următoarele fapte antisociale care restrâng și afectează grav viața unei victime a acestui tip de act antisocial, și anume: *sclavia* (art. 209), *traficul de persoane* (art. 210), *traficul de minori* (art. 211), *supunerea la muncă forțată sau obligatorie* (art. 212), *proxenetismul* (art. 213), *exploatarea cerșetoriei* (art. 214), *folosirea unui minor în scop de cerșetorie* (art. 215), *folosirea serviciilor unei persoane exploatare* (art. 216) și *folosirea prostituției infantile* (art. 216).

Potrivit dispozițiilor art. 210⁵, traficul de persoane reprezintă activitatea de recrutare, transportare, transferare, adăpostire ori primire a unei ființe umane cu scopul de a o exploata, putând fi săvârșită prin următoarele modalități, după cum urmează: prin folosirea forței brute, adică prin anihilarea posibilității persoanei de a se comporta după bunul său plac, care se poate manifesta printr-o constrângere, inducere în eroare, răpire ori abuz de autoritate sau prin oferirea și primirea de bani sau orice alte foloase de către persoane care manifestă control asupra victimei.

Obiectul juridic al infracțiunii de trafic de persoane este reprezentat de acele relații sociale cu referire la libertatea victimei⁶, libertate care este contrară unor asemenea fapte antisociale. De asemenea, de menționat este faptul că infracțiunea de trafic de persoane se prezintă sub forma unei infracțiuni mijloc pentru realizarea scopului care constă în exploatarea victimei. Cât privește obiectul juridic, după cum bine ne putem da seama, acesta constă în corpul victimei care este supusă contrar voinței unor activități contrare legii. Referitor la subiecții infracțiunii, trebuie să facem deosebire între subiectul activ, care este făptuitorul și subiect pasiv, sau cum mai este numită, victima. În acest sens, infracțiunea poate fi săvârșită de către orice persoană, fără a fi necesară îndeplinirea vreunei calități. Cât privește victima, aceasta poate fi, de asemenea, orice persoană, indiferent de gen sau stare de sănătate. Situația

4 Antoniu G., Toader T. (2015), *Explicațiile noului Cod Penal*, Vol. III (art. 188-256), Editura Universul Juridic, București, pp. 148-149.

5 Dispozițiilor art. 210 C. pen. sunt următoarele:

„(1) *Recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unei persoane în scopul exploatării acesteia, săvârșită:*

a) *prin constrângere, răpire, inducere în eroare sau abuz de autoritate*

b) *profitând de imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori de starea de vădită vulnerabilitate a acelei persoane*

c) *prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase în schimbul consimțământului persoanei care are autoritate asupra acelei persoane, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

(2) *Consimțământul persoanei victimă a traficului nu constituie cauză justificativă”.*

6 Safta M. (2016), *Drept constituțional și instituții politice*. Vol I. Teoria generală a dreptului constituțional. Drepturi și libertăți. Ediția a III-a, revizuită, Editura Hamangiu, București, pp. 208-217.

se schimbă atunci când subiectul pasiv este reprezentat de o persoană minoră, deoarece în acea situație nu va mai fi vorba de infracțiunea analizată în cadrul acestui articol, ci va fi vorba despre infracțiunea descrisă de dispozițiile art. 211 C. pen, și anume, trafic de minori.

În ceea ce privește structura și conținutul juridic al infracțiunii de trafic de persoane, vom vorbi despre situație premisă și conținut constitutiv, format la rândul său din latură obiectivă și latură subiectivă⁷. Astfel, în primul rând, situația premisă în cazul acestei fapte antisociale presupune existența unei ființe umane care să fie susceptibilă să devină obiectul traficului. Elementul material al laturii obiective poate fi realizat prin una din cele cinci acțiuni alternative descrise în cadrul dispozițiilor art. 210 C. pen, și anume: recrutare, transportare, transferare, adăpostire ori primire. Conținutul acestor acțiuni alternative corespunde cu accepțiunea din vorbirea uzuală. Trebuie să menționăm că în cazul acestei infracțiuni pentru realizarea elementului material este necesară îndeplinirea unor cerințe esențiale care se referă la modalitatea în care sunt realizate acțiunile alternative, și anume:

- prin utilizarea forței brute, adică constrângere, inducere în eroare, răpire ori abuz de putere;
- prin profitarea imposibilității de a se apăra ori de a-și expune punctul de vedere sau de vădita stare de vulnerabilitate a victimei;
- prin oferirea, acceptarea, darea ori primirea de bani sau alte foloase.

Foarte important de precizat este și faptul că existența acestei infracțiuni depinde de realizarea scopului cu care a fost săvârșită fapta, adică exploatarea victimei în scopul producerii de foloase. Urmarea imediată a infracțiunii de trafic de persoane constă în încălcarea adusă libertății de voință a victimei prin supunerea la acțiuni abuzive și contrare voinței. De asemenea, pentru existența infracțiunii este necesar ca între fapta antisocială și urmarea imediată să se constate existența unui raport de cauzalitate.

În ceea ce privește latura subiectivă, trebuie să avem în vedere faptul că forma de vinovăție cu care poate fi comisă această infracțiune este aceea a intenției directe, întrucât oricare din acțiunile alternative enumerate mai sus se produc în scopul explotării victimei. Referitor la cerințele esențiale ale laturii subiective, este de precizat că acestea sunt îndeplinite atunci când scopul este exploatarea victimei. Cu alte cuvinte, traficul de persoane nu este nimic altceva decât o infracțiune mijloc în realizarea scopului propus de făptuitor și anume, exploatarea subiectului pasiv în vederea obținerii de foloase.

Fapta de trafic de persoane va constitui infracțiune chiar dacă făptuitorul dovedește că a avut consimțământul victimei infracțiunii, întrucât acordul subiectului pasiv nu constituie cauză justificativă⁸.

7 Lefterache L. V. (2016), *Drept penal. Parte generală. Curs pentru studenții anului II*, Editura Hamangiu, București, pp. 136-142.

8 Udroi M. (2017), *Fișe de drept penal*, Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, pp. 56-77.

Reglementarea traficului de persoane la nivel regional și internațional

Cele dintâi preocupări pentru stoparea fenomenului traficului de persoane au apărut la nivel internațional, în cadrul Națiunilor Unite, ulterior apărând și la nivel regional, adică în cadrul Uniunii Europene și a Consiliului Europei⁹.

Unul dintre primele documente adoptate la nivel internațional este *Convenția cu privire la reprimarea traficului de ființe umane și a exploatării prostituției semenilor*¹⁰, adoptată în anul 1949, de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite. Potrivit viziunii acestei convenții, se urmărește identificarea celor mai bune măsuri prin care să se lupte contra tuturor formelor de trafic de ființe umane existente. Alte documente la nivel internațional care au fost adoptate și a căror precizare este importantă sunt *Protocolul referitor la prevenirea, pedepsirea și reprimarea traficului de ființe umane*¹¹, și nu în ultimul rând, *Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți*¹².

Pe de altă parte, în ceea ce privește documentele existente la nivel regional¹³, trebuie să menționăm faptul că acestea s-au datorat activității Adunării Parlamentare, precum și a Comitetului de Miniștri. Astfel, printre documentele cele mai semnificative adoptate de către acestea se numără: *Recomandarea cu nr. R(2000)11 referitoare la lupta împotriva traficului de ființe umane în scopul exploatării sexuale*¹⁴ și, nu în ultimul rând, *Recomandarea nr. 1325 din 1997 referitoare la traficul de femei și prostituție*. De menționat mai este și faptul că în anul 2005, la Varșovia, a fost adoptată *Convenția Consiliului Europei referitoare la lupta contra traficului de ființe umane*¹⁵.

Traficul de persoane în viziunea altor legiuitori penali europeni

În primul rând, am ales să analizez dispozițiile Codului penal al Republicii Moldova¹⁶. La prima vedere, am sesizat că asemănător Codului penal românesc, traficul de ființe umane (art. 165) este reglementat distinct de traficul de minori (art. 206).

9 Păvăleanu V. (2020), *Drept penal european*, Ediția a 2-a revăzută și adăugită, Editura Lumen, p. 173.

10 Țara noastră a aderat la această Convenție în data de 10 decembrie 1954 prin intermediul Decretului cu nr. 482, publicat în nr. 46, Partea I din „Buletinul Oficial al României”

11 Disponibil la adresa http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?id=38603, accesat la data de 16.10.2022.

12 Disponibil la adresa http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?id=38602, accesat la data de 16.10.2022.

13 Ciucă A. (2009), *Protecția internațională a drepturilor omului*. Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Fundației Academice AXIS, Iași, pp. 112-137.

14 Disponibilă la adresa <https://rm.coe.int/168064899b>, accesată la data de 16.10.2022.

15 Disponibilă la adresa <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168064899c>, accesată la data de 16.10.2022.

16 Disponibil la adresa următoare https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122429&lang=ro, accesat la data de 16.10.2022.

Potrivit dispozițiilor art. 165 Cod penal al R.M¹⁷ prin fapta de trafic de persoane se înțelege recrutarea, transferul, transportul, primirea ori adăpostirea unei persoane care a împlinit vârsta de 18 ani, având sau nu consimțământul acesteia, cu scopul de a o exploata sexual necomercial sau comercial, de a o exploata prin obligarea acesteia

17 Art. 165 din Codul penal moldovenesc are următorul conținut legal:

„(1) Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane adulte, cu sau fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, al exploatării prin muncă sau servicii forțate, al practicării cerșetoriei, al însușirii ajutoarelor, indemnizațiilor sau prestațiilor sociale, al folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori științifice, al exploatării în sclavie sau în condiții similare sclaviei, al folosirii în conflicte armate ori în activități criminale, al prelevării organelor, țesuturilor și/sau celulelor umane, precum și al folosirii femeii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere, săvârșită prin:

a) aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării violenței;

b) răpire;

c) sustragerea, tănuirea, degradarea sau distrugerea documentelor;

d) ținerea în servitute, în scopul întoarcerii unei datorii;

e) amenințare cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei victimei sau altor persoane fizice sau juridice;

f) înșelăciune;

g) abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, dare ori primire a unor plăți sau beneficii pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra altei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) de către o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la alin.(1);

b) asupra a două sau mai multor persoane;

c) asupra unei femei gravide;

d) de două sau mai multe persoane;

e) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional;

f) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică sau psihică a persoanei;

g) cu deosebită cruzime pentru a asigura subordonarea persoanei ori prin folosirea violului, dependenței fizice, a armii,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

a1) însoțite de contaminarea cu o boală venerică sau cu maladia SIDA;

b) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau cu o boală psihică a persoanei, cu decesul ori sinuciderea acesteia,

se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Victima traficului de ființe umane este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală”.

la prestarea unor munci forțate ori a cerșetoriei ș.a.m.d. Dacă avem în vedere cele prezentate anterior, vom observa că dispozițiile Codului penal al Republicii Moldova, în ceea ce privește reglementarea infracțiunii de trafic de persoane, este mult mai cuprinzătoare și mai bine detaliată decât prevederile din actualul Cod penal românesc. De precizat este și faptul că aceste dispoziții sunt mai detaliate sub aspectul scopului traficului și decât Protocolul de la Palermo, întrucât se prevăd clar cele trei finalități ale activității de traficare, și anume:

- folosirea victimei în cazul conflictelor militare;
- folosirea victimei în diverse activități criminale;
- prelevarea de țesuturi și celule umane pentru transplantare.

O a doua țară pe a cărei legislație vreau să o analizez în ceea ce privește reglementările privind infracțiunea de trafic de persoane este Finlanda.

Finlanda reprezintă atât o țară de tranzit, cât și de destinație pentru victimele traficului de persoane, însă, cu toate acestea, acest comportament ilicit este mai redus ca nr. decât în majoritatea celorlalte state ale Uniunii Europene. Totodată, trebuie să precizăm că Finlanda poate fi considerată și o țară de proveniență, adică o sursă pentru victimele traficului de persoane. Nu s-au constatat forme ale comerțului care au ca obiect organele sau celulele umane, cele mai răspândite forme fiind cele care implică exploatarea forței de muncă sau prostituția. Conform unor statistici furnizate de către Eurostat, în intervalul 2010—2012 s-a înregistrat un număr total de 231 victime ale traficului de persoane în Finlanda.

Potrivit Codului penal finlandez, prin infracțiunea de trafic de persoane se înțelege *„o persoană care profită de poziția dependentă sau nesigură a victimei sau victima este presată; înșală victima sau profită de înșelăciunea victimei; primește despăgubiri unei persoane care ține o victimă sub controlul său; primește o compensație pentru asuprirea unei victime, recrutarea unei victime sau pentru predarea, transportarea, primirea sau adăpostirea unei victime cu scopul de a o exploata sexual. Alternativ, o persoană care își propune să profite sexual de victimă sau dacă primește despăgubiri pentru oprimarea sau recrutarea unei victime sau pentru predarea, transportul, primirea sau adăpostirea unei victime în scopul exploatării prin muncă sau supunerea victimei la circumstanțe care încalcă demnitatea umană sau îndepărtarea organelor sau a țesuturilor ar trebui condamnată”*¹⁸.

Dacă realizăm o comparație între țara noastră și Finlanda, vom observa că deși dispozițiile legii cu privire la traficul de persoane sunt oarecum asemănătoare, nr. de cazuri semnificativ mai mare la nivelul statutului nostru este îngrijorător, întrucât doar în prima jumătate a anului 2022 în România au fost constatate 180 de cazuri de trafic, în timp ce în Finlanda, în decurs de doi ani, 2010—2012, au fost înregistrate 230 de victime. Pe această cale ne permitem să afirmăm că este necesar ca autoritățile române să fie și mai vigilente pentru a reuși scăderea acestor cifre îngrijorătoare.

18 Pentru detalii suplimentare, a se accesa: https://upwikiro.top/wiki/Human_trafficking_in_Finland#Definitions_of_human_trafficking_in_the_Penal_Code

Culegere de practică

Una dintre cele mai importante cauze privind traficul de persoane și obligația statelor de a proteja victimele acestuia, care a ajuns în fața Curții Europene a Drepturilor Omului este cauza intitulată *Rantsev împotriva Ciprului și Rusiei*¹⁹. Reclamantul, este tatăl unei fete plecate la muncă în Cipru, care a fost găsită decedată în condiții suspecte în anul 2001. Cea mai mare nemulțumire a acestuia era dată de faptul că forțele de ordine cipriote nu au luat nici o măsură pentru a-i oferi protecție fiicei sale, în timp ce aceasta încă era în viață, împotriva traficantilor de persoane și nici nu au făcut cercetări pentru a-i descoperi pe cei vinovați de moartea acesteia. Cetățean de origine rusă, dl. Rantsev s-a plâns de faptul că autoritățile din țara sa nu au luat nici o măsură pentru aflarea situației în care a murit fiica reclamantului, deși și aceasta era de cetățenie rusă. Odată cu dezbaterea acestei cauze, Curtea a statuat că asemănător ca și în cazul sclaviei, acest trafic de persoane, prin scopul și natura sa, se bazează în general pe exercitarea de către traficanți a atributelor conferite odată cu dreptul de proprietate, constatând că victimele erau asemănate unor măfuri destinate vânzării și cumpărării, fiind obligate să muncească împotriva propriei voințe. De asemenea, Curtea a mai constatat că activitatea de traficare presupunea din partea traficantilor o minuțioasă supraveghere a tuturor activităților desfășurate de victime, precum și folosirea amenințărilor, dar și a violențelor destinate obligării fizice și psihice a victimelor de a adopta comportamentul dorit de traficanți.

Curtea a decis faptul că statul cipriot a încălcat obligațiile pozitive pe care le avea în temeiul art. 4 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, din următoarele două motive: în primul rând, era de datoria statului să instituie un cadru legislativ în care astfel de fapte antisociale să nu poată fi săvârșite, prin reglementarea unui regim administrativ și juridic necesar și pentru protecția cetățenilor altor state, și în al doilea rând, aceasta a fost găsită vinovată pentru faptul că organele legii nu au luat măsuri pentru a proteja fiica reclamantului, deși existau circumstanțe care indicau faptul că viața acesteia este pusă în pericol. Totodată, Curtea de la Strasbourg, a hotărât că se face vinovată de încălcarea dispozițiilor art. 4 din Convenție și statul rus, întrucât nu a pornit o anchetă cu privire la locul și modul în care a fost recrutată victima traficului și, mai mult decât atât, pentru că nu a luat măsuri care să conducă la identificarea persoanelor implicate în traficarea fiicei reclamantului, ori măcar a metodelor de recrutare utilizate. Spunem acestea, deoarece deși identificarea acestora era esențială pentru pedepsirea vinovaților în acest caz de trafic, stabilirea lor era necesară și pentru prevenirea unor asemenea comportamente antisociale în viitor. De asemenea, Curtea a decis condamnarea statului cipriot și pentru încălcarea dispozițiilor art. 2 din Convenție, care protejează dreptul la viață, deoarece autoritățile statului nu au luat măsuri efective pentru anchetarea decedului suspect al fiicei reclamantului.

19 Disponibilă pe site-ul: www.echr.coe.int, la adresa următoare: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Trafficking_ROM.pdf, accesată la data de 06.10.2022.

Analiză statistică

Potrivit analizei statistice realizate în perioada 01.01.2022 și 30.06.2022, de către SIMEV²⁰, au fost constatate 180 de victime ale traficului de persoane. Cu toate că țara noastră în prima jumătate a acestui an a fost luată cu asalt de un nr. mare de refugiați din Ucraina, nu a existat nici măcar un caz de trafic de persoane în rândul acestor migranți, cu toate că au fost sesizate o serie de suspiciuni ale unor asemenea comportamente, care însă la verificarea organelor abilitate nu s-au confirmat. De asemenea, potrivit aceleiași statistici, din nr. total al infracțiunilor de trafic de persoane constatate în prima jumătate a anului 2022, 87% dintre victimile înregistrate sunt de gen feminin. Și mai îngrijorător este faptul că 47% din totalul de 180 de victime sunt minori.

Conform aceleiași statistici, următoarea victimă a acestui tip de infracțiune va fi manipulată prin utilizarea unor diverse oferte și promisiuni în scopul de a o determina să accepte oferta propusă de traficant. După cum ne putem da seama, de cele mai multe ori, ofertele sunt irezistibile pentru aceste persoane, întrucât recrutorii aleg persoane defavorizate social și material, care sunt mai ușor de „păcălit“ cu visul unei realități mult prea frumoase ca să fie adevărate. Aceștia își îmbracă propunerea într-o formă foarte elegantă, fiind însoțită de cele mai multe ori, de un comportament care să determine convingerea instantanee a victimei. Capcana în care cad persoanele traficate nu este de judecat, deoarece uneori se întâmplă ca traficantul să fie chiar o persoană apropiată ori chiar partenerul de viață, motiv pentru care este și mai dificilă constatarea veridicității unei oferte sau promisiuni.

Un alt punct interesant din cadrul aceleiași statistici îl reprezintă constatarea mediilor de proveniență și de destinație a victimelor. Astfel că, din cifra totală de 180 de cazuri de trafic de persoane constatate în prima jumătate a anului 2022, principalele țări de destinație a victimelor au fost Italia, Germania, Elveția, Maria Britanie și Olanda, un număr mai redus semnificativ fiind înregistrat și în Franța, Austria, Irlanda sau Spania. Totodată traficul în interiorul spațiului țării noastre rămâne la cote înalte, un număr de 53% din victime fiind exploatate în România.

Concluzii

Toate acestea fiind spuse, putem afirma faptul că nu este indicat să reducem traficul de persoane doar la dimensiunea sa infracțională, întrucât în realitate acesta este mai mult decât ne-am putea imagina, respectiv un fenomen social foarte complex, fiind rezultatul emergenței unor dinamici și realități multiple, precum globalizarea, gradul de informare, factorii sociali, factorii educaționali²¹ etc. Dacă avem în vedere cele expuse în secțiunile precedente, coroborate cu analiza statistică a SIMEV, putem constata mai multe aspecte deosebit de importante. În primul rând, cu toate

20 Sistemul Integrat de Monitorizare și Evaluare a Victimelor Traficului de Persoane, fiind gestionat de ANITP

21 Un punct de vedere asemănător este disponibil la adresa https://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/studii/ANALIZA%20STATISTICA%20sem%201_2022.pdf, accesat la data de 16.10.2022.

că organele legii depun foarte multă diligență pentru a diminua sau chiar stopa nr. cazurilor de trafic de persoane, în continuare există asemenea comportamente înregistrate la nivelul țării noastre, dar comparativ cu anii precedenți, s-a observat o scădere a persoanelor traficate. De asemenea, este de menționat faptul că traficul intern rămâne în continuare cea mai răspândită destinație a victimelor, un număr semnificativ mai mic al acestora fiind exploatate în afara granițelor țării noastre. Și nu în ultimul rând, este de așteptat ca efectele pandemiei, ale valurilor de migranți și ale crizei energetice să determine creșterea semnificativă a numărului de trafic de persoane, motiv pentru care considerăm că organele abilitate trebuie să fie și mai vigilente, astfel încât asemenea comportamente ilicite să nu mai fie permise.